

לקוטי מוהר"ן קמא נ"ב- התבודדות

רבי חנינא בן חכניאי אומר, העורר בלילה, והמהלך בדרך יחידי, ומפנה לבו לבטלה, הרי זה מתחייב בנפשו (אבות פ"ג א):

כי יש אפיקורסים, שאומרים שהעולם הוא מחיב המציאות. ולפי דעתם הרעה המשבשת, נדמה להם שיש על - זה ראיות ומופתים, חס ושלום, ממנהג העולם. אבל באמת הכל יפצה פיהם, כי באמת העולם ומלואו הוא אפשרי המציאות. כי רק השם יתברך לבד הוא מחיב המציאות, אבל כל העולמות עם כל אשר בהם הם אפשרי המציאות. כי הוא יתברך בראם יש מאין, וביקלתו וכחו ואפשרותו יתברך היה לבראם או שלא לבראם, על - כן בודאי כל העולם ומלואו הוא אפשרי המציאות:

אך מאין נמשך הטעות, שיכולין לטעות, חס ושלום, שהעולם הוא מחיב המציאות, חס ושלום. דע שזה נמשך מחמת שבאמת עתה שפבר נאצלו ונמשכו נשמות ישראל, עתה בודאי העולם הוא בבחינת מחיב המציאות. כי כל העולם ומלואו הכל לא נברא אלא בשביל ישראל כידוע (א). וישראל מושליו בעולם. ועל - כן בודאי עתה אחר שנאצלו ונבראו נשמות ישראל, כביכול הוא יתברך מכרח לברא ולקיים העולם. כי על - מנת כן האציל נשמות ישראל, כדי לברא בשבילם כל העולמות. אך נשמות ישראל בעצמן כשנאצלו, היו הם בעצמן עם כל העולמות התלויים בהם, הכל היה אפשרי המציאות, כי היה באפשרותו להאצילם ולבראם או שלא לבראם. אך תקף כשנתרצה הקדוש - ברוך - הוא להאציל נשמות ישראל, אזי היה כל העולם בבחינת מחיב המציאות. כי מאחר שנאצלו נשמות ישראל, אזי כביכול הוא מחיב להמציא העולם, כי על - מנת כן נאצלו נשמתו, שכל העולמות יבראו בשבילו, והם ימשלו בכל. והכן היטב. ומזה נשתלשל ונמשך הטעות של האפיקורסים שאומרים שהעולם הוא, חס ושלום, מחיב המציאות. אבל באמת רק השם יתברך לבד הוא מחיב המציאות, אבל כל הדברים הם אפשרי המציאות כנ"ל:

ועקר הפנה שברא כל העולם בשביל ישראל, היה כדי שישראל יעשו רצונו, ושיחזרו וידבקו בשרשו. דהינו שיחזרו ויבטלו בו יתברך, שהוא מחיב המציאות, ובשביל זה נברא הכל. נמצא כל מה שישראל עושין רצונו של מקום, ונכלליו בשבילם, שהוא מחיב המציאות. על - ידי - זה נכלל כל העולם שנברא בשבילם, בחיוב המציאות. כי עקר התכלית כדי שיעשו רצונו כנ"ל. ועל - כן אז דיקא כשעושין רצונו, נכלל העולם בבחינת מחיב המציאות כנ"ל. כי כל מה שעושין רצונו יותר, הם נכלליו ביותר עם כל העולמות התלויים בהם בחיוב המציאות. כי על - ידי שעושין רצונו יתברך, הם חוזרין ונכלליו בו יתברך שהוא מחיב המציאות, ואז נכלליו עמם כל העולמות התלויים בנפשם, בחיוב המציאות כנ"ל. אך לזכות לזה להכלל בשרשו, דהינו לחזר ולהכלל באחדות השם יתברך, שהוא מחיב המציאות. זה אי אפשר לזכות, כי - אם על - ידי בטול עצמו לגמרי, עד שיהיה נכלל באחדותו יתברך:

ואי אפשר לבוא לידי בטול, כי - אם על - ידי התבודדות, עד שזוכה לבטל כל גשמיותו, ולהכלל בשרשו:

- זה הוא זוכה לבטל כל התאוות והמדות רעות, עד שזוכה לבטל כל גשמיותו, ולהכלל בשרשו:
אך עקר ההתבודדות הוא בלילה, בעת שהעולם פנוי מטרדת העולם הזה. כי ביום, על - ידי שרודפין העולם אחר העולם הזה, הוא מבטל ומבלבל את האדם מלהתדבק ולהכלל בהשם יתברך. ואפילו אם הוא בעצמו אינו טרוד, אף - על - פי - כן מאחר שהעולם טרודים אז, ורודפים אז אחר הכלי העולם הזה, על - ידי - זה קשה אז לבוא לידי בטול:

וגם צריכין שיהיה ההתבודדות במקום מיוחד, דהינו חוץ מהעיר בדרך יחידי, במקום שאין הולכים שם בני אדם. כי במקום שהולכים שם בני אדם ביום, הרודפים אחר העולם הזה, אף - על - פי שקעת אינם הולכים שם, הוא מבלבל גם כן ההתבודדות, ואינו יכול להתבטל ולהכלל בו יתברך. על - כן צריך שילך לבדו בלילה, בדרך יחידי, במקום שאין שם אדם. ושם ילך ויתבודד, ויפנה לבו ודעתו מכל עסקי עולם הזה, ויבטל הכל, עד שיוזכה לבחינת בטול באמת. הינו שבתחלה ירבה בתפלות ושיחות בהתבודדות בלילה בדרך יחידי כנ"ל, עד שיוזכה לבטל זה הדבר, דהינו לבטל מדה ותאנה זאת.

ואחר - כך ירבה עוד בהתבודדות הנ"ל, עד שיבטל מדה ותאנה אחרת. וכן ינהג זמן רב בהתבודדות, בזמן הנ"ל, ובמקום הנ"ל עד שיבטל הכל. ואחר - כך יצונו נשאר ממנו איזה דבר נכו, (אחר - כך מבטליו גם זה, עד שלא נשאר ממנו כלום): ופרוש כי יכול להיות אחר שבטל כל התאוות ומדות רעות, יצונו נשאר ממנו כלום. דהינו שעדין לא בטל לגמרי הגאות והגסות, עד שנחשב בעיניו לאיזה דבר. ועל - כן צריכין להתנגע ולהרבות בהתבודדות הנ"ל, עד שלא ישאר ממנו כלום, שיהיה בבחינת מה באמת, עד שיוזכה לבחינת בטול באמת]:

ואזי קשזוכה לבטול באמת, ואזי נקלל נפשו בשרשו, דהינו בו ותבדך, שהוא מחיב המציאות. אזי נקלל כל העולם עם נפשו בשרשו, שהוא מחיב המציאות, כי הכל תלוי בו בני"ל, ואזי נעשה כל העולם על ידו בבחינת מחיב המציאות בני"ל:

ועתה תראה פלאי פלאות, איך כל זה מבאר עתה בהמשנה הנ"ל באר היטב. וזהו הנעור בליה כפשוטו, דהינו שהוא נעור בליה, ומתבודד ומפרש שיחתו בינו לבין קונו. והמהלך בדרך יחידי, הינו בני"ל, שהולך בדרך יחידי דיקא, במקום שאין בני אדם הולכים שם בני"ל, כי אזי הוא עקר שלמות ההתבודדות, בליה, ובדרך יחידי דיקא בני"ל, כי אז דיקא יכולין לבוא לבחינת בטול בני"ל. וזהו: ומפנה לבו לבטלה דהינו שמפנה לבו מכל עסקי העולם הזה לבטלה, כדי לזכות לבחינת בטול בני"ל. ואזי נקלל כל העולמות עם נפשו במחיב המציאות בני"ל. וזהו: הרי זה מתחייב בנפשו, שנקלל כל העולם בבחינת מחיב המציאות עם נפשו. כי על - ידי ההתבודדות בני"ל, זכה לבחינת בטול, עד שנקלל נפשו בחיוב המציאות, ועל - ידי - זה נקלל כל העולם עם נפשו בחיוב המציאות בני"ל, ונעשה נפשו וכל העולם בבחינת מחיב המציאות בני"ל, וזהו: הרי זה מתחייב בנפשו בני"ל:

(והא לך לשון רבנו, זכרוננו לברכה, מהתורה הזאת שקתבה בתקלית הקצור. וזהו):
 המהלך בדרך יחידי, הנעור בליה וכו': דע שעקר הבטול, שאדם מבטל ישותו ונעשה אין, ונקלל באחדות השם ותבדך, אין זה אלא על - ידי התבודדות צריך מקום וזמן מיוחד, שלא יבלבלו אותו המונעים. והזמן הוא בליה, הינו הנעור בליה, שאזי הפל ישנים. והמקום הוא בדרך יחידי, ולא בדרך הרבים, שלא יפסיקנו עוברי דרכים, אלא דיקא בדרך שאין רבים הולכים שם, שם ילך ויתבודד, והינו והמהלך בדרך יחידי. ואזי יכול לפנות לבו מכל נכל, ויכול לבוא לבטול כל הישות, והינו והמפנה לבו לבטלה. ואזי קשנתבטל לגמרי, אזי הוא נקלל באחדות השם ותבדך, ואזי הוא בא לבחינת מחיב, כי הקדוש - ברוך - הוא מחיב המציאות, וכל הדברים הם אפשר המציאות, וכשנתבטל ונקלל באחדותו, אזי הוא יוצא מבחינת אפשר, ונקלל במחיב, וזה בחינת: הרי זה מתחייב בנפשו:

מקורות לעיון והרחבה

מקור מס' 1: שיחות הר"ן- רכ"ח

שמעתי בשמו שאמר: בודאי נמצאים כשרים אף-על-פי שאין להם הבבודות. אבל אני קורא אותם "פלייטייס": מבוהלים ומבלבלים. ופתאום כשיבוא משיח ויקרא אותם יהיו מערבים ומבלבלים. אבל אנחנו נהיה דומים כמו האדם אחר השנה שדעתו נוחה ומיושבת היטב כן תהיה דעתנו נוחה ומיושבת עלינו בלי מהומה ובלבול.

מקור מס' 2: חיי מוהר"ן

ק"ח

כי בבית חותנו הנ"ל היה לרבנו זכרונו לברכה חדר מיוחד בתוך הבית-דירה, שקורין אלקיר (חדר קטן). ושם היה יושב ומתבודד ועוסק בעבודתו, ולפרקים היה יוצא לחוץ להתבודד בשדה או ליער וכיוצא.

רמ"א

שמעתי בשמו שאמר: מתי יש לי התבודדות? ואמר, שבשעה שכל העולם עומדים סביביו, והוא יושב בתוכם, אז יש לו התבודדות, כי הוא יכול לצעוק בקול דממה דקה, וקולו נשמע מסוף העולם ועד סופו. וגם אנכי שמעתי מפיו הקדוש בעצמו, שיש לו קול דממה דקה, שיכול לעמוד בין העם והמון אנשים, ויצעק בקול דממה דקה מסוף העולם ועד סופו, וכל האנשים סביביו לא ישמעו כלל. וכן לענין ריקודין אמר, שכשהוא יושב בין העולם, הוא יכול לרקוד ריקוד נפלא מאד. וגם פעם אחת שמעתי בעצמי, שאמר בשעה שיושב בין העולם: אני דומה כמי שכל העולם עומדים סביבו, והוא מרקד מאד, ובתוך כך באו כלי זמר של חתונה. אחר-כך באיזה זמן דיבר עמנו וגילה גם לנו קצת ענין זה, שנוכל לעמוד בין אנשים ולצעוק בקול דממה דקה וכו'.

מקור מס' 3: ליקוטי מוהר"ן בתרא צ"ו

עוד אמר לענין התבודדות, שהיה דרכו ז"ל לזרו מאד בזה להיות כגיל מאד בהתבודדות, לפרש שיחתו לפני השם ותבדך בכל יום ניום. ואמר: שאפלו פשאין יכולין לדבר קלל, אפלו פשמדברין רק דבור אחד, גם - כן טוב מאד. ואמר: שאפלו אם אינו יכול לדבר רק דבור אחד, יהיה חזק בדעתו, וידבר אותו הדבור כמה וכמה פעמים בלי שיעור נערך, ואפלו אם יבליה כמה וכמה ימים בדבור זה לבד גם זה טוב. ויהיה חזק ואמיץ, ויבליה לדבר אותו הדבור פעמים אין מספר, עד שיכחם עליו השם ותבדך, ויפתח פיו, ויוכל לפרש שיחתו:

קלל כל העולם
בבחינת מחיב

בפשוטו, דהינו
ין דרך יחידי
ין יחידי דיקא
ל עסקי העולם
ין כל העולמות
אות עם נפשו.
כלל כל העולם
מתחייב בנפשו

באחדות השם
מונעים. והזמן
נפסיקנו עוברי
יכול לפנות לבו
נקלל באחדות
רים הם אפשר
הרי זה מתחייב